

14 Αυγούστου 2013

Ένας Ήρωας του 74 τραγουδούσε για τη Βόρειο Ήπειρο· Μιχαήλ Ζένιου

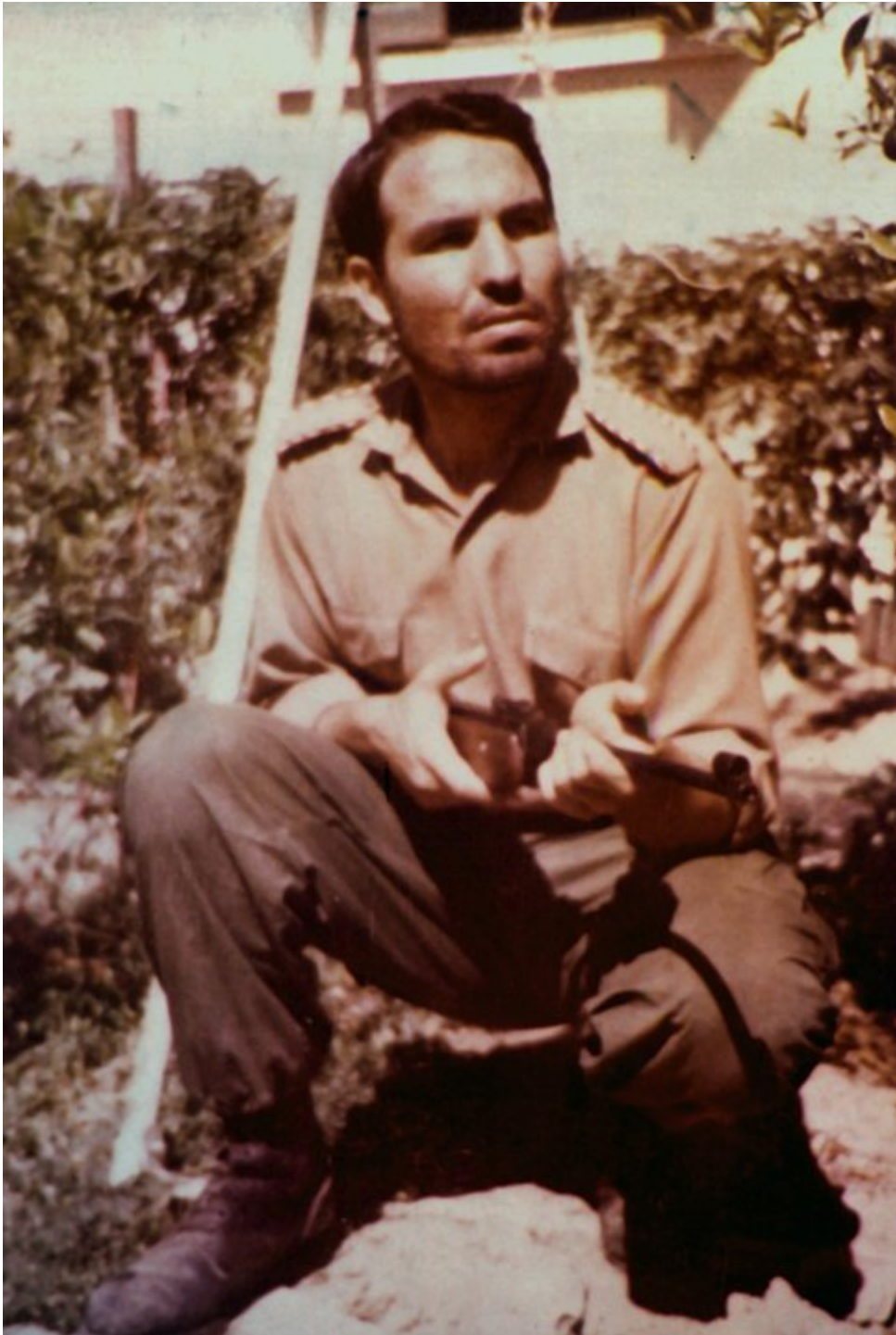
Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... (ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες) / Συναξαριακές Μορφές

Με τον Ιωάννη το Ζένιο ήμαστε παλιοί φίλοι και κουμπάροι. Ήταν από τους πρώτους κύπριους που έσπευσε να επισκεφθεί τα ιερά εδάφη της Βορείου Ηπείρου, να ρίξει γέφυρες επικοινωνίας και φιλίας βαφτίζοντας και κουμπαριάζοντας. Η επιθυμία του να παρευρεθεί εκεί στα κακοτράχαλα βουνά, στο θέατρο όπου παίχτηκε το ηρωικό έπος του 40 και γράφτηκαν οι πιο λαμπρές σελίδες της νεότερης ιστορίας της Ελλάδας και να γνωρίσει από κοντά τη Βόρειο Ήπειρο ήταν ένας ιερός σκοπός, μια λαμπάδα που ήταν πάντα αναμμένη στα βάθη της ψυχής

του και πυρπολούσε τη μνήμη του πότε με φλόγες, πότε με καυτές σταγόνες από αίμα. Εκείνος ο άσβεστος πόθος είχε βαθιές ρίζες, ήταν και μια ανεκπλήρωτη επιθυμία του αδερφού του [Μιχαήλ Ζένιου](#), ήρωα του τραγικού 74, ο οποίος έδωσε τη ζωή του για την ελευθερία της Κύπρου.

Την ένατη εκπομπή της “Πονεμένης Ρωμοσύνης”, οργανωμένη από τον ίδιο στο Ραδιοφωνικό σταθμό “Λόγος”, στην οποία ήμασταν προσκεκλημένοι κι εγώ μαζί με τον γαμπρό μου, Χρήστο Σιάνο, την αφιέρωσε στον αδερφό του, διαβάζοντας και το ποίημά του “Στη σκλάβα γη”, δημοσιευμένο με το ψευδώνυμο Σίμος Νέος σε φοιτητικό περιοδικό στην Αθήνα. “Από τον αδερφό μου έχω πάρει την αγάπη για τη

Βόρειο Ήπειρο”, υπογράμμισε ο Ιωάννης, “από τότε που ήμουν μικρός”. Αυτή η αγάπη τον έφερε τον Ιωάννη στη Γοραντζή, μετά που φιλοξένησε στην Κύπρο και βάφτισε το μεγαλύτερο γιο της αδερφής μου, Θανάση. Τον έφερε και στο Αργυρόκαστρο, το θρυλικό Αργυρόκαστρο, το πετρωμένο, με τη μεγαλειώδη κραυγή που έμεινε πετρωμένη κι εκείνη στις κορυφές δοξασμένων καιρών: “Πήραμε τ’ Αργυρόκαστρο και πάμε παραπέρα”.

Ήταν και ο πόθος της μητέρας του, της πολυδουλεμένης, βασανισμένης και λιγομίλητης κυρίας Μαρίας, η οποία μοιάζει τόσο πολύ με της μανάδες του τόπου μας. Με το μαύρο της τσεμπέρι στο κεφάλι και το μαύρο της φουστάνι, με το ρυτιδωμένο πρόσωπο σαν τη γη της μαρτυρικής Κύπρος που το έχει σφραγίσει ένα μεγάλο μεράκι μοιάζει σαν να σκορπίζει τη λύπη όλης της Κύπρος για τα αδικοχαμένα της παιδιά, για τους αγνοούμενους και το αίμα που χύθηκε, για το πληγωμένο νησί που κομματιάστηκε. Δεν ξέρω πόσο θα χαράξει ένα χαμόγελο σ’ αυτά τα πρόσωπα τώρα που υπογράφηκε η συμφωνία της Νέας Υόρκης και θα συνεχιστούν οι έντονες συνομιλίες για τη λύση του Κυπριακού και τη επανένωση. Για να δικαιωθεί αυτό το χαμόγελο πρέπει να δικαιωθεί το αίμα. Στην πραγματικότητα η πλειοψηφία των κυπρίων και από τα δυο τμήματα ευελπιστούν και αισιοδοξούν για μια δικαίωση.

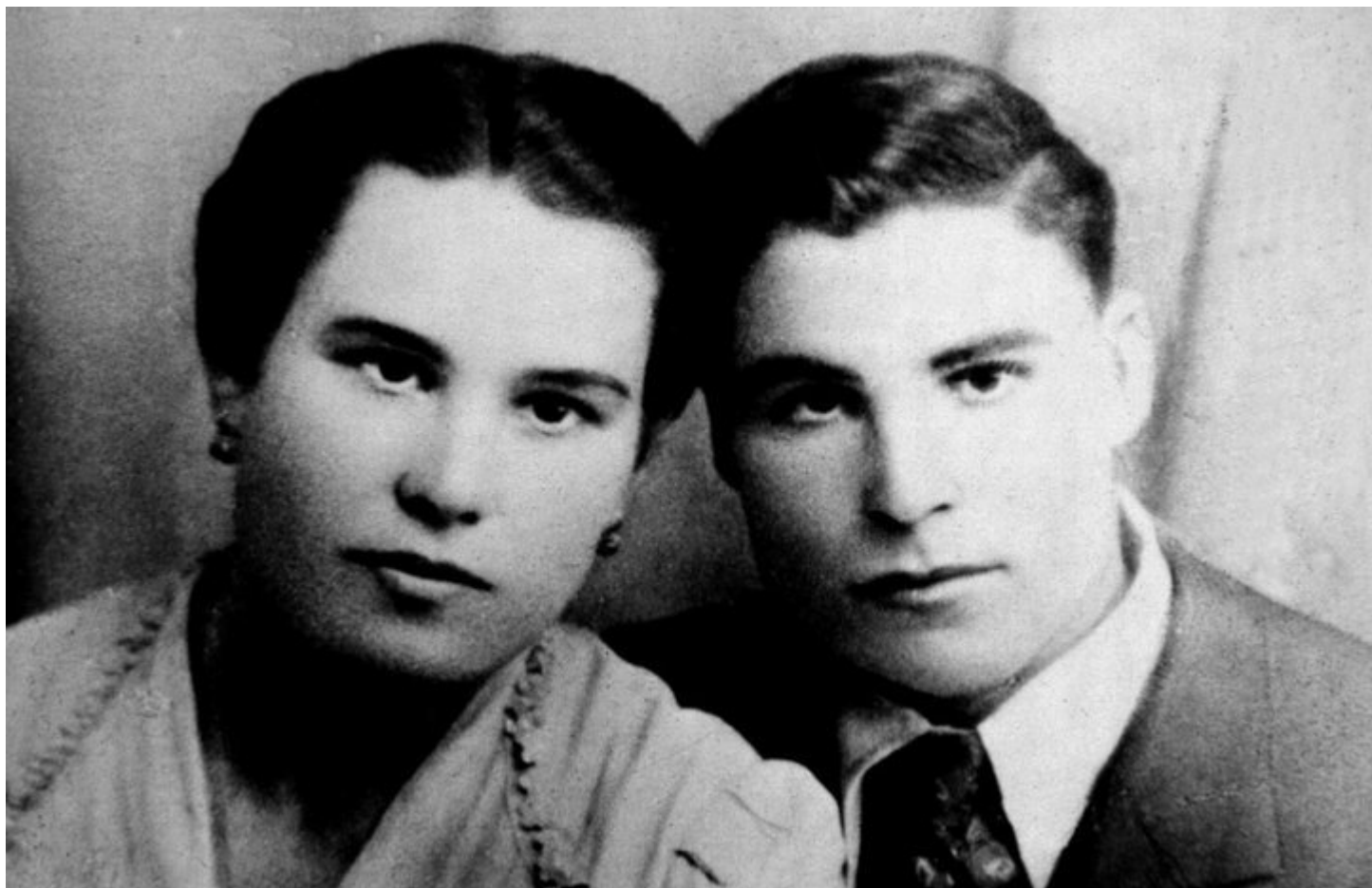
Οικογενειακή φωτογραφία Μιχαήλ Ζένιου

Την ίδια επιθυμία είχαν και οι αδερφές του. Οχτώ αδερφές έχει ο Ιωάννης. Και οι οχτώ ποθούσαν να μάθουν, ν' ακούσουν, να γνωρίσουν. Να μάθουν τι ήταν αυτή η παράξενη γης, που είχε ερωτευτεί παράφορα ο ήρωας αδερφός τους. Αυτή η γης, που κατά τα φοιτητικά του χρόνια, τον είχε οδηγήσει στα "θλιμμένα νερά του Σαρανταπόρου" και πέρα από το σύνορο στέλνει έναν χαιρετισμό, ένα μήνυμα αγάπης "για τη γλυκιά τη λευτεριά", μήνυμα παρηγοριάς και συμπαράστασης στους αδερφούς της σκλάβας γης, "όπου στενάζουν και πονούν". Τι ήταν άραγε εκείνοι οι άνθρωποι "της αδερφής, της αληθινής κουκλίτσας", όπως έλεγε και το τραγούδι που τραγουδούσαν στο δημοτικό. Τι είδους έλληνες ήταν εκείνοι που ζούσαν απομονωμένοι και βάδιζαν σ' έναν άγνωστο κόσμο, σηκώνοντας στους πολυπονεμένους τους ώμους τον αβάσταχτο σταυρό πίσω από τα συρματοπλέγματα, εξόριστοι στα Τάρταρα της γης;"

Γνώριζα πως ο αδερφός του Ιωάννη ήταν ποιητής, ένας δραστήριος νέος με πολλά όνειρα, που τους έδινε φτερά με την ποίηση. Τις διαστάσεις που έδινε στον ελληνισμό και το όραμα που είχε για την ελευθερία και για την ιδιαίτερη μας πατρίδα ήταν το πιο ωραίο τραγούδι που το έγραψε με το αίμα του.

Ο [Μιχαήλ Ζένιου](#) για πολλά χρόνια ήταν ανάμεσα στους ακήδευτους νεκρούς της

εισβολής. Η μεγαλύτερη αδερφή του, η Παρασκευή, που ανήκει στο νοσηλευτικό σώμα, είχε δει τον αδερφό της σκοτωμένο έξω από το νεκροτομείο μέσα σε ένα φορτηγό με στοιβαγμένους νεκρούς, που επρόκειτο να τους πάρουν για ενταφιασμό, ποιος ξέρει πού. Η καρδιά της μάνας όμως δεν πλησίαζε το θάνατο. Η καρδιά της μάνας, φτιαγμένη από αγάπη, στοργή και ελπίδα, περίμενε την επιστροφή του παλικαριού της, όπως ακόμα μέχρι σήμερα δεκάδες μαυροφορεμένες, με τις φωτογραφίες των αγαπημένων τους, βγαίνουν και διαμαρτύρονται στο Λήδρα Πάλας, κουβαλώντας ένα τριαντάχρονο πένθος στους ώμους τους. Φαίνεται πως οι φαρδιοί ώμοι της κυρίας Μαρίας είχαν φτιαχτεί για να κρατήσουν το βαρύ φορτίο της ζωής και του θανάτου. Το θάνατο τον αποδέχτηκαν αργά. Όταν βρέθηκαν τελικά τα οστά του παλικαριού, αλλού το κεφάλι και το πάνω μέρος του κορμού κι αλλού η λεκάνη και τα κάτω άκρα και αποσαφηνίστηκε η ταυτότητα του με τη μέθοδο του DNA. Ένα μνημειώδες λαϊκό προσκύνημα στην εκκλησία της Παλλουριώτισσας και στη γενέτειρά του, Τρούλλους, για να του δώσουν τον ύστατο φόρο τιμής και να τον συνοδέψουν στο πάνθεο των ηρώων, όπως ταιριάζει στους μεγάλους ήρωες, στα πρωτοπαλίκαρα του λαού που έφυγαν στις σκληρότατες και αιματηρές μάχες του 74 ενάντια στον Αττίλα. Η καρδιά της μάνας ράγισε ξανά, δάκρυσαν τα μάτια της, ενώ η ψυχή της πλημμύρισε από περηφάνια, όπως τα μάτια των ανθρώπων που τον σήκωναν στα χέρια, που τον σήκωναν στους ώμους, ψηλά, ψηλά στο ζενίθ της δόξας των ηρώων. Δε λύγισαν οι ώμοι της γριάς μητέρας, γιατί η ζωή είχε μάθει εκείνα τα χέρια και τους ώμους της να δουλεύουν και ν' αντέχουν. Με τα δυνατά της χέρια, εκείνη, όχι μόνο είχε μπορέσει να κρατήσει και να θρέψει την πολυμελή οικογένειά της, αλλά και να σπουδάσει όλα τα τέκνα και να τα μορφώσει σαν άξιους πολίτες μιας νέας κοινωνίας.

Γαμήλια φωτογραφία γονέων ήρωα Μιχαήλ Ζένιου (Ζένιου και Μαρίας)

Ο Ιωάννης είναι Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού 1ης Τάξης στην Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Τεχνίτης του Λόγου. Τα συναισθήματά μας είναι αμοιβαία, χαιρόμαστε ειλικρινά και τα λέμε με πολλή αγάπη όταν συναντιόμαστε. Θυμάμαι όταν βρεθήκαμε στο γάμο του πριν δέκα χρόνια, που προσπαθούσα να επικοινωνήσω με την νύφη, την Μπίλιανα από τη Σερβία στα ρώσικα και της έλεγα πως μοιάζει με ηθοποιό. Εκείνη μου χαμογελούσε ευγενικά, όμως πότε-πότε μου έριχνε κλεφτές καχύποπτες ματιές, γιατί ίσως δεν της είχα εξηγήσει καλά την καταγωγή μου σαν έλληνας της Αλβανίας. Και ποιος ξέρει τι αιματηρές ιστορίες με αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου περνούσαν από το μυαλό της. Τώρα με τα ωραία της ελληνικά μιλάμε ξέγνοιαστα για Γιουγκοσλάβους συγγραφείς, για τα προβλήματα της ευρύτερης περιοχής, τη διαπαιδαγώγηση των κοριτσιών και πολλά και διάφορα.

Θα μπορούσα, βέβαια, να αραδιάσω αρκετά περιστατικά για την κάθε μια από τις αδερφές του ήρωα και τις οικογένειες τους, οι οποίες μας συμπαραστάθηκαν η κάθε μια με τον τρόπο της. Η Μόνικα με τον Λοίζο βάφτισαν τον δεύτερο γιο της αδερφής μου, τον Αλέξανδρο, ενώ η Σπυρούλα με τον σεβάσμιο πάτερ Μιχάλη άνοιξαν το σπίτι τους και φιλοξένησαν την οικογένεια της αδερφής μου για δυο χρόνια. Εδώ δεν θα ήθελα να παραλείψω τη συνάδελφο στο χώρο των γραμμάτων,

την Κατίνα, διευθύντρια δημόσιου νηπιαγωγείου, η οποία έχει εκδώσει αρκετά βιβλία δίνοντας έτσι το παρόν της στην κυπριακή παιδική λογοτεχνία. Εξάλλου, όλες σχεδόν οι αδελφές καθώς και οι σύζυγοί τους είναι εκπαιδευτικοί διαφόρων ειδικοτήτων: Η Παναγιώτα φιλόλογος με πολυετή υπηρεσία στο ΡΙΚ, η Χαραλαμπία θεολόγος, πρεσβυτέρα και νηπιαγωγός, η Ανδρούλα δασκάλα με ειδίκευση στην ειδική εκπαίδευση, η Ελένη γεωλόγος και φροντίστρια θετικών επιστημών.

Κλείνοντας θα ήθελα να υπενθυμίσω πως ο [Μιχαήλ Ζένιου](#) μπορεί να είναι και στο πλατύ κυπριακό κοινό ένας άγνωστος ποιητής. Γνωρίζω πως ο αδερφός του Ιωάννης έχει αρκετά χειρόγραφα και κάποια μέρα θα δουν το φως της

δημοσιότητας. Το σημαντικό είναι η οπτική γωνιά με την οποία βλέπει αυτός ο ήρωας το εθνικό μας πρόβλημα, το οποίο και πάνω από τριάντα και πλέον χρόνια σέρνεται και παρασέρνεται σε ξεχασμένους λαβύρινθους. Αυτό το ποίημα, που δημοσιεύουμε στην εφημερίδα μας, καθώς και κάθε άλλο καλλιτεχνικό κείμενο πρέπει να μας βάλει σε συλλογισμούς κάνοντας έκκληση στις συνειδήσεις για την κατάντια μας.

Φεβρουάριος 2004
Τσερκέζης

Πέτρος

(Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Αφύπνιση» της Βορείου Ηπείρου, το 2004)

Μήνυμα στην σκλάβα γη

Ο Σαραντάπορος κυλά

Θλιμμένος τα νερά του

Κι είναι πνιγμένο βογκητό

Το αργοκύλισμά του.

Δάκρυα καυτά στην κοίτη του

Κυλούν και παν μακριά μας,

Και παίρνουνε στη σκλάβα γη

Κομμάτια απ' την καρδιά μας.

Χαιρέτησε τους αδερφούς
Ποτάμι αγαπημένο,
Όπου στενάζουν και πονούν
Και μην κυλάς θλιμμένο.

Δώσ' τους ελπίδα κι αντρειά
Και γλυκομίλησέ τους,
Για τη γλυκιά τη λευτεριά
Και παρηγόρησέ τους.

Ψιθύρισέ τους μυστικά
Για τη λαμπρή τη μέρα,
Που θα τους πάεις όλος χαρά
Της λευτεριάς αγέρα.

Μα ως τότε ας ζουν με υπομονή
Κι ας τρέφουν την ελπίδα,
Πως θα μας δώσει ο Ουρανός
Τρανή ξανά πατρίδα.

Μιχαήλ Ζένιου

[Για περισσότερα κείμενα και φώτο](#)